ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

РІШЕННЯ

Протокол №101 **9 лютого 2022 року**

Про перегляд рішення Комітету щодо проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства (реєстр. № 4668) друге читання

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, розглянувши лист Міністерства соціальної політики України від 04.02.2022 вих. № 1626/0/2-22/54 та враховуючи зазначені в ньому зауваження, керуючись пунктом 3 частини першої статті 12, частиною п'ятою статті 44 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», **вирішив:**

Переглянути рішення Комітету про розгляд проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства (реєстр. № 4668) до другого читання від 29 листопада 2021 року (протокол № 94) з метою визначення дати набрання чинності окремих положень законопроекту.

Голова Комітету **Г.Третьякова**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства

(реєстр. № 4668) друге читання

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 9 лютого 2022 року (протокол №101) розглянув висновок Головного юридичного управління Верховної Ради України та лист Міністерства соціальної політики України від 04.02.2022 вих. № 1626/0/2-22/54, які містять зауваження до тексту законопроекту підготовленого Комітетом до другого читання, з пропозицією переглянути висновок Комітету від 29 листопада 2021 року (протокол № 94) з урахуванням можливостей, передбачених частиною шостою статті 118 Регламенту Верховної Ради України.

До законопроекту на підставі пункту 4 частини першої статті 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» народним депутатом України Цимбалюком М.М. підготовлено пропозиції, які дозволять привести положення проекту у відповідність до вимог законодавства з використанням принципів правової визначеності, ясності та недвозначності правових норм, та врахувати пропозиції Міністерства соціальної політики України.

Відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту для підготовки його до другого читання було внесено 149 пропозицій та поправок, що надійшли від народних депутатів України різних фракцій та груп.

За результатами розгляду цих пропозицій було підготовлено порівняльну таблицю до законопроекту, яка містить усі внесені та невідкликані пропозиції та поправки, з яких 10 пропозицій враховано, 1 редакційно та 138 пропозицій відхилено. Врахованими пропозиціями запропоновано врегулювати питання:

- щодо індексації пенсій, призначених військовослужбовцям, прирівняним до них особам та членам їх сімей;

- дострокового виходу на пенсію;

- забезпечення права виходу на пенсію особам з інвалідністю, у тому числі дітям з інвалідністю, а також особам, які мають право на пенсію у зв'язку із втратою годувальника.

Враховуючи викладене та керуючись пунктом 3 частини першої статті 12, частиною п'ятою статті 44 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частиною шостою статті 118 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив цей висновок та прийняв рішення:

1. Переглянути рішення Комітету про розгляд проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства (реєстр. № 4668) до другого читання від 29 листопада 2021 року (протокол № 94) з метою визначення дати набрання чинності окремих положень законопроекту.

2. Схвалити текст порівняльної таблиці з пропозиціями і поправками народних депутатів України до проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства (реєстр. № 4668), з урахуванням пропозиції народного депутата України – Цимбалюка М.М. та врахувати поправку № 79, а також з урахуванням поправки № 148 народних депутатів України – членів Комітету щодо внесення змін до прикінцевих положень законопроекту в частині зміни строків набрання ним чинності, а саме:

- «Пункт перший розділу II. Прикінцеві положення викласти в такій редакції:

«1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім:

абзаців першого, восьмого і дев'ятого підпункту 1 пункту 2, підпункту 6, абзаців тринадцятого – п'ятнадцятого підпункту 9 пункту 5 розділу I цього Закону, які набирають чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та застосовуються з 1 березня 2022 року;

абзаців першого – сьомого підпункту 1 пункту 2 розділу I цього Закону, які набирають чинності з 1 жовтня 2022 року».

Враховуючи зазначене, поправку № 147 пропонується відхилити як таку, що втратила актуальність (Розділ II. Прикінцеві положення доповнити: Цей Закон набирає чинності з 1 березня 2022 р., крім підпункту 2 пункту 2 розділу I цього Закону, який набирає чинності з 1 жовтня 2022 року).

3. Внести порівняльну таблицю до проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства (реєстр. № 4668) на розгляд Верховної Ради України.

4. Рекомендувати Верховній Раді України зазначений законопроект прийняти у другому читанні та в цілому.

5. Доручити Першому заступнику голови Комітету Цимбалюку М.М. виступити на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання.

Додаток: порівняльна таблиця на 52 арк.

Голова Комітету **Г. Третьякова**

Вик.: Гуменюк Н.М.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників (реєстр. № 5266) друге читання

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 09 лютого 2022 року (протокол № 101) розглянув пропозиції та поправки, що надійшли від суб'єктів права законодавчої ініціативи, до проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників (реєстр. № 5266), прийнятого Верховною Радою України 29 вересня 2021 року за основу (Постанова Верховної Ради України № 1761-IX).

Відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту для підготовки його до другого читання було внесено 75 пропозицій та поправок, що надійшли від народних депутатів України різних фракцій та груп.

За результатами розгляду цих пропозицій було підготовлено порівняльну таблицю до законопроекту, яка містить усі внесені та невідкликані пропозиції та поправки, з яких враховано 17 пропозицій, враховано частково 1 пропозицію, відхилено 57 пропозицій.

Враховуючи викладене та керуючись пунктами 5 і 6 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», пунктом 3 частини першої статті 123 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив цей висновок та прийняв рішення:

1. Схвалити текст порівняльної таблиці з пропозиціями і поправками народних депутатів України до проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників (реєстр. № 5266), а також з урахуванням пропозицій голови робочої групи - народного депутата України Цимбалюка М.М., проголосованих на засіданні Комітету:

- «абзац четвертий підпункту 3 пункту 1 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

«сторона роботодавця, суб'єктами якої є власник або уповноважений ним орган (особа) - юридична чи фізична особа, яка використовує найману працю, та

(або) її уповноважені представники, зокрема представники відокремлених підрозділів юридичної особи;» (поправка № 14);

- «в абзаці п'ятому підпункту 3 пункту 1 розділу I законопроекту слово «структурних» виключити» (поправка № 15);

- «абзац другий підпункту 4 пункту 1 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

«У разі зміни власника, реорганізації юридичної особи (відокремленого підрозділу юридичної особи) умови колективного договору діють протягом строку, на який його укладено, але не більше року, якщо сторони не домовилися про інше.» (поправка № 21);

- «абзац третій підпункту 4 пункту 1 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

«Колективний договір зберігає чинність протягом усього строку проведення ліквідації підприємства, установи, організації, закриття відокремлених підрозділів юридичної особи.» (поправка № 23);

- «абзац третій підпункту 5 пункту 1 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

«Положення колективного договору поширюються на всіх працівників підприємства, установи, організації, фізичної особи, яка відповідно до законодавства використовує найману працю, незалежно від того, чи є вони членами професійної спілки, і є обов'язковими як для особи, яка використовує найману працю, так і для працівників.» (поправка № 29);

- «абзаци третій та четвертий підпункту 6 пункту 1 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

«Юридична або фізична особа, яка використовує найману працю, має право вільного вибору серед кандидатів на зайняття робочого місця (посади). Забороняється необґрунтована відмова у прийнятті на роботу, тобто відмова без будь-яких мотивів або з підстав, що не стосуються кваліфікації чи професійних якостей працівника, або з підстав, не передбачених законом. На вимогу особи, якій відмовлено в прийнятті на роботу, юридична або фізична особа, яка використовує найману працю, зобов'язана письмово повідомити про причину такої відмови, яка має відповідати частині першій статті 22 цього Кодексу.» (поправка № 33);

- «абзац другий підпункту 7 пункту 1 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

«Одночасно з попередженням про звільнення у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці юридична або фізична особа, яка використовує найману працю, пропонує працівникові іншу роботу на тому самому підприємстві, в установі, організації. При відсутності роботи за відповідною професією чи спеціальністю, а також у разі відмови працівника від переведення на іншу роботу на тому самому підприємстві, в установі, організації працівник на власний розсуд, звертається за допомогою до державної служби зайнятості

або працевлаштовується самостійно. У разі якщо вивільнення є масовим відповідно до статті 48 Закону України «Про зайнятість населення», особа, яка використовує найману працю, повідомляє державній службі зайнятості про заплановане вивільнення працівників. Повідомлення має містити інформацію щодо запланованого масового вивільнення працівників, визначену в частині другій статті 49-4 цього Кодексу, та проведення консультацій з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником). Повідомлення обов'язково подається виборному органу первинної профспілкової організації (профспілковому представнику). У разі наявності кількох первинних профспілкових організацій, повідомлення надсилається спільному представницькому органу, утвореному ними на засадах пропорційного представництва, а за відсутності такого органу — виборному органу первинної профспілкової організації (профспілковому представнику), що об'єднує більшість працівників цього підприємства (установи, організації).» (поправка № 35);

- «абзац другий підпункту 8 пункту 1 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

«Ліквідація, реорганізація підприємств, зміна форм власності або часткове зупинення виробництва, що тягнуть за собою скорочення чисельності або штату працівників, погіршення умов праці, можуть проводитися тільки після подання виборному органу первинної профспілкової організації (профспілковому представнику) повідомлення про заплановане масове вивільнення, з відповідною інформацією (у письмовому вигляді) щодо цих заходів, включаючи відомості про причини наступних звільнень, середню кількість і категорії працівників, а також про кількість і категорії працівників, яких це може стосуватися, про строки проведення звільнення. Юридична або фізична особа, яка використовує найману працю, не пізніше ніж через три місяці з дати прийняття рішення про масове вивільнення проводить консультації з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником) щодо заходів із запобігання звільненню, зведення його до мінімуму та пом'якшення несприятливих наслідків будь-якого звільнення. У разі наявності кількох первинних профспілкових організацій, надсилається повідомлення та проводяться консультації зі спільним представницьким органом, утвореним ними на засадах пропорційного представництва, а за відсутності такого органу — із виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником), що об'єднує більшість працівників цього підприємства (установи, організації). Порядок проведення таких консультацій та виконання рекомендацій визначається колективним договором, а в разі його відсутності — за домовленістю.» (поправка № 40);

- «в абзаці третьому підпункту 2 пункту 3 розділу I законопроекту слово «структурних» виключити.» (поправка № 47);

- «в абзаці четвертому підпункту 2 пункту 3 розділу I законопроекту слово «структурних» виключити.» (поправка № 49);

- «абзац третій підпункту 4 пункту 3 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

«У разі зміни власника, реорганізації юридичної особи (відокремленого підрозділу юридичної особи) умови колективного договору діють протягом строку, на який його укладено, але не більше року, якщо сторони не домовились про інше.» (поправка № 54);

- «абзац шостий підпункту 5 пункту 3 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

«Порядок поширення дії галузевої (міжгалузевої) угоди, її окремих положень затверджується Кабінетом Міністрів України.» (поправка № 58);

- «підпункт 6 пункту 3 розділу I законопроекту виключити.» (поправка № 61).

2. Внести порівняльну таблицю до проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників (реєстр. № 5266) на розгляд Верховної Ради України.

3. Рекомендувати Верховній Раді України зазначений законопроект прийняти у другому читанні та в цілому.

4. Доручити Першому заступнику Голови Комітету Цимбалюку М.М. виступити на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання.

Висновки юридичної експертизи та редакційного опрацювання додаються.

Додаток: порівняльна таблиця на 32 арк.

Голова Комітету **Г.Третьякова**

Фещук Т.С., 255-44-66

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

ВИСНОВОК

**щодо проекту Закону України
про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо зменшення пенсійного віку та страхового стажу як умов призначення пенсії за віком та відновлення розміру коефіцієнту страхового стажу 1,35
(реєстр. № 3052 доопрацьований від 22.07.2021)**

Відповідно до статей 93, 108, 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 09 лютого 2022 року (протокол № 101) розглянув проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо зменшення пенсійного віку та страхового стажу як умов призначення пенсії за віком та відновлення розміру коефіцієнту страхового стажу 1,35 (реєстр. № 3052 доопрацьований від 22.07.2021), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В. та іншими народними депутатами України.

Законопроектом пропонується відновити окремі норми пенсійного законодавства в частині визначення пенсійного віку і страхового стажу, які діяли до проведення етапів пенсійної реформи в 2011 і 2017 роках, зокрема:

відновлення підвищеної величини оцінки одного року страхового стажу - 1,35 %;

відновлення права на призначення пенсії за віком після досягнення чоловіками 60 років, жінками – 55 років та за наявності страхового стажу не менше 15 років;

встановлення мінімального розміру пенсії за віком в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, за наявності у чоловіків - 25 років, а у жінок - 20 років страхового стажу.

Також у законопроекті передбачається:

збільшення пенсії за віком за кожний повний рік страхового стажу понад 25 років чоловікам і 20 років жінкам на 1 відсоток розміру пенсії, обчисленої відповідно до статті 27 цього Закону;

підвищення мінімального розміру пенсії особам, на яких поширюється дія Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці», та працівникам, зайнятим повний робочий день під землею обслуговуванням

зазначених осіб, які відпрацювали на підземних роботах не менш як 15 років для чоловіків та 7,5 років для жінок за списком № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників, з 80 відсотків до 90 відсотків середньої заробітної плати шахтаря, але не менш як три розміри прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність;

врахування при визначенні мінімального розміру пенсії за віком до страхового стажу періоду, за який проведено одноразову сплату єдиного внеску;

скасування норми щодо підвищення розміру пенсії жінкам на 2,5 % за кожні 6 місяців більш пізнього виходу на пенсію, починаючи з 55 років до досягнення ними 60-річного віку, у зв'язку із відновленням положень про пенсійний вік та страховий стаж, необхідний для призначення пенсії тощо.

При цьому пропонується заборонити зміну умов призначення пенсії в частині підвищення пенсійного віку та збільшення страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком.

На думку авторів законопроекту, його прийняття та реалізація сприятиме встановленню справедливих умов виходу на пенсію в частині відновлення величини оцінки одного року страхового стажу у розмірі 1,35% та скасування неконституційного підвищення страхового стажу та пенсійного віку.

Слід зазначити, що Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 03.10.2017 року № 2148-VIII внесені зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 року № 1058-IV, відповідно до яких проведено осучаснення пенсій, призначених до 1 жовтня 2017 року.

Зокрема, Розділ XV Закону № 1058-IV доповнено пунктами 43 та 44, згідно з якими пенсії, призначені до 1 жовтня 2017 року, перераховувались із застосуванням середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, обчисленої як середній показник за 2014, 2015 та 2016 роки із застосуванням величини оцінки одного року страхового стажу в розмірі 1 %.

Також з 1 січня 2018 року при призначенні пенсії застосовується величина оцінки одного року страхового стажу в розмірі 1 %.

Зауважимо, що поза увагою авторів законопроекту залишилося питання порядку та умов перерахунку пенсій, призначених та перерахованих з урахуванням величини оцінки одного року страхового стажу 1 % в період після 01 жовтня 2017 року. Також не визначені умови перерахунку пенсій, призначених з урахуванням діючих норм щодо: віку виходу на пенсію; встановлення мінімального розміру пенсії; збільшення пенсії за віком за кожний повний рік страхового стажу понад 35 років чоловікам і понад 20 років жінкам, призначення пенсій по інвалідності в розмірі пенсії за віком непрацюючим особам з інвалідністю II і III груп тощо, в період після 01.10.2011 року і до цього часу.

Необхідно також зазначити, що запропоновані у законопроекті зміни порушують вимоги статті 27 Бюджетного кодексу України в частині надання суб'єктом права законодавчої ініціативи фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та реальних джерел покриття додаткових видатків. За орієнтовними розрахунками Пенсійного фонду України, як зазначено у висновку Міністерства фінансів України, додаткові видатки на реалізацію

законопроекту складуть 15,7 млрд.грн. на місяць (15,7 *12 = 188,4 млрд. на рік), а за розрахунками Міністерства соціальної політики України видатки складатимуть 211 млрд. на рік.

Міністерство соціальної політики України, Міністерство фінансів України, Пенсійний фонд України не підтримують законопроект.

Міністерство юстиції України висловлює зауваження.

Міністерство економіки України висловило низку зауважень до положень законопроекту і вважає, що реалізація запропонованих змін можлива за умови передбачення коштів у Державному бюджеті на зазначені цілі.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету ухвалив рішення, що зазначений законопроект, матиме вплив на показники бюджету (збільшуючи витрати державного бюджету, у тому числі для Пенсійного фонду України). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2022 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року - не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону)

За результатами розгляду та обговорення проектів законів України про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо зменшення пенсійного віку та страхового стажу як умов призначення пенсії за віком та відновлення розміру коефіцієнту страхового стажу 1,35 (реєстр. № 3052 доопрацьований від 22.07.2021) Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів **в и р і ш и в:**

1. Проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо зменшення пенсійного віку та страхового стажу як умов призначення пенсії за віком та відновлення розміру коефіцієнту страхового стажу 1,35 (реєстр. № 3052 доопрацьований від 22.07.2021), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

2. Доручити виступити на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання Голові Комітету Третьяковій Г.М.

Голова Комітету **Г.Третьякова**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо дострокового виходу на пенсію (реєстр. № 3053 доопрацьований від 13.08.2021)

За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до статей 93, 111 і 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув на своєму засіданні 09 лютого 2022 року (протокол № 101) проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо дострокового виходу на пенсію (реєстр. № 3053 доопрацьований від 13.08.2021), поданий народним депутатом України Королевською Н.Ю. та іншими народними депутатами України, і зазначає наступне.

Поданим законопроектом пропонується розширити коло осіб, які мають право на призначення дострокової пенсії за віком, надавши право на призначення такої пенсії:

1) жінкам, які народили трьох або чотирьох дітей та виховали їх до десятирічного віку, після досягнення 55 років та за наявності страхового стажу не менше 20 років;

2) особам, трудовий договір з якими розірвано з ініціативи власника за таких підстав: у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці, в тому числі ліквідацією, реорганізацією, перепрофілюванням підприємств, установ та організацій, скороченням чисельності або штату працівників, а також виявленою невідповідністю працівника займаній посаді за станом здоров'я, за півтора року до встановленого законодавством строку, якщо вони мають страховий стаж, необхідний для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбачений абзацом першим частини першої статті 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». При цьому, виплата пенсій особам, звільненим у зв'язку з виявленою невідповідністю працівника займаній посаді за станом здоров'я, здійснюватиметься за рахунок коштів Державного бюджету України до досягнення ними пенсійного віку.

На думку авторів законопроекту, його прийняття та реалізація сприятиме забезпеченню соціального захисту багатодітних матерів та громадян, трудовий договір з якими припинено або розірвано за півтора року до досягнення пенсійного віку.

Разом з тим, слід зауважити наступне. Пропозиція щодо запровадження нових пільг у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування суперечитиме принципам рівноправності застрахованих осіб стосовно отримання пенсійних виплат та виконання обов'язків стосовно сплати страхових внесків. Наявність існуючих на цей час пільг у солідарній пенсійній системі пояснюється збереженням ряду норм колишнього пенсійного законодавства з метою недопущення звуження змісту і обсягу прав і свобод громадян.

Зокрема, чинним законодавством збережено право дострокового виходу на пенсію багатодітним матерям (які народили п'ятьох або більше дітей та виховали їх до шестирічного віку) і матерям осіб з інвалідністю з дитинства.

Крім того, пропозиція щодо регулювання порядку дострокового призначення пенсії за віком особам, трудовий договір з якими розірвано за півтора року до досягнення пенсійного віку, відповідно до Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» суперечить нормам Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», відповідно до яких види пенсійних виплат; умови набуття права та порядок визначення розмірів пенсійних виплат; пенсійний вік чоловіків та жінок, при досягненні якого особа має право на призначення пенсії за віком; порядок здійснення пенсійних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням тощо визначаються виключно цим Законом (частина друга статті 5 Закону), а зміна умов і норм загальнообов'язкового державного пенсійного страхування здійснюється виключно шляхом внесення змін до нього. Таким чином, реалізація запропонованих положень потребує внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Необхідно також зауважити, що запропоновані у законопроекті зміни порушують вимоги статті 27 Бюджетного кодексу України в частині надання суб'єктом права законодавчої ініціативи фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та реальних джерел покриття додаткових видатків.

За орієнтовними розрахунками додаткові видатки на виплату дострокової пенсії особам, які вийшли на пенсію за півтора року, становитимуть 459,6 млн.грн. на 2022 рік. При цьому, визначити додатковий обсяг видатків на виплату дострокової пенсії жінкам, які народили трьох або чотирьох дітей і виховали їх до десятирічного віку, немає можливості у

зв'язку з відсутністю вихідних даних. Міністерство фінансів України зазначає, що реалізація законопроекту не буде фінансово забезпечено.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету прийняв рішення, що законопроект матиме вплив на показники бюджету (збільшуючи витрати державного бюджету, у тому числі для Пенсійного фонду України). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2022 року він має вводитись в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року - не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття).

Міністерство соціальної політики України, Міністерство фінансів України, Міністерство економіки України, Пенсійний фонд України законопроект не підтримують.

Враховуючи викладене, Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив цей висновок і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України:

проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо дострокового виходу на пенсію (реєстр. № 3053 доопрацьований від 13.08.2021), поданий народним депутатом України Королевською Н.Ю. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та, керуючись пунктом другим частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання від Комітету визначено Голову Комітету Третьякову Галину Миколаївну.

Голова Комітету **Г. Третьякова**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо поліпшення умов призначення пенсій (реєстр. № 3054 доопрацьований від 27.08.2021)

За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до статей 93, 111 і 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув на своєму засіданні 09 лютого 2022 року (протокол № 101) проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо поліпшення умов призначення пенсій (реєстр. № 3054 доопрацьований від 27.08.2021), поданий народним депутатом України Королевською Н.Ю. та іншими народними депутатами України, і зазначає наступне.

Законопроектом пропонується відновити окремі норми пенсійного законодавства в частині визначення пенсійного віку і страхового стажу, які діяли до проведення етапів пенсійної реформи в 2011 і 2017 роках, зокрема:

відновлення підвищеної величини оцінки одного року страхового стажу - 1,35 %;

відновлення права на призначення пенсії за віком після досягнення чоловіками 60 років, жінками – 55 років та за наявності страхового стажу не менше 15 років, а також права на призначення державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію після досягнення чоловіками 63 років, жінками – 58 років;

відновлення норм щодо призначення пенсій за віком на пільгових умовах і за вислугу років, які діяли до 1 квітня 2015 року та були змінені Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення» від 2 березня 2015 року № 213-VIII;

скасування положення про те, що мінімальний розмір пенсії за віком у разі відсутності необхідного страхового стажу (35 років для чоловіків і 30 років для жінок) виплачується лише після досягнення особою віку 65 років;

врахування при визначенні мінімального розміру пенсії за віком до страхового стажу періоду, за який проведено одноразову сплату єдиного внеску.

При цьому, пропонується заборонити зміну умов призначення пенсії в частині підвищення пенсійного віку та збільшення страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком.

На думку авторів законопроекту, його прийняття та реалізація сприятиме встановленню справедливих умов виходу на пенсію в частині відновлення величини оцінки одного року страхового стажу у розмірі 1,35% та скасування неконституційного підвищення страхового стажу та пенсійного віку тощо.

Разом з тим, слід зазначити, що Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 03.10.2017 року № 2148-VIII внесені зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 року № 1058-IV, відповідно до яких проведено осучаснення пенсій, призначених до 1 жовтня 2017 року.

Зокрема, Розділ XV Закону № 1058-IV доповнено пунктами 4^3 та 4^4, згідно з якими пенсії, призначені до 1 жовтня 2017 року, перераховувались із застосуванням середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, обчисленої як середній показник за 2014, 2015 та 2016 роки із застосуванням величини оцінки одного року страхового стажу в розмірі 1%.

Також з 1 січня 2018 року при призначенні пенсії застосовується величина оцінки одного року страхового стажу в розмірі 1 %.

Таким чином, поза увагою авторів законопроекту залишилося питання порядку та умов перерахунку пенсій, призначених та перерахованих з урахуванням величини оцінки одного року страхового стажу 1 % в період після 01.10.2017 року. Також не визначені умови перерахунку пенсій, призначених з урахуванням діючих норм щодо: віку виходу на пенсію; встановлення мінімального розміру пенсії; збільшення пенсії за віком за кожний повний рік страхового стажу понад 35 років чоловікам і понад 20 років жінкам тощо, в період після 01.10.2011 року і до цього часу.

Крім того, законопроект не відповідає вимогам статті 27 Бюджетного кодексу України в частині надання суб'єктом права законодавчої ініціативи фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та реальних джерел покриття додаткових видатків.

За орієнтовними розрахунками Пенсійного фонду України, про що зазначено у експертному висновку Міністерства фінансів України, додаткові видатки на реалізацію цього законопроекту становитимуть більше 16 млрд. грн. на місяць, або 192 млрд. грн. на рік.

Міністерство соціальної політики України, враховуючи негативні демографічні тенденції, застерігає, що реалізація положень законопроекту

вже у перший рік призведе до різкого збільшення чисельності пенсіонерів, загострення гендерної й вікової нерівності за розмірами пенсій та зростання видатків на виплату пенсій.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету прийняв рішення, що законопроект має вплив на показники бюджету (збільшуючи витрати державного бюджету, у тому числі для Пенсійного фонду України). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2022 року він має вводитись в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року - не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Міністерство соціальної політики України, Міністерство фінансів України, Міністерство економіки України, Пенсійний фонд України не підтримують законопроект.

Враховуючи викладене, Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив цей висновок і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України:

проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо поліпшення умов призначення пенсій (реєстр. № 3054 доопрацьований від 27.08.2021), поданий народним депутатом України Королевською Н.Ю. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та, керуючись пунктом 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання від Комітету визначено Голову Комітету Третьякову Галину Миколаївну.

Голова Комітету **Г. Третьякова**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

ВИСНОВОК

щодо проектів законів України
про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо збільшення пенсійних виплат (реєстр. № 4037 від 02.09.2020)
про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо збільшення пенсійних виплат (реєстр. № 4037-1 від 22.09.2020)

За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до статей 93, 110, 111 і 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув на своєму засіданні 09 лютого 2022 року (протокол № 101) проекти законів України про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо збільшення пенсійних виплат (реєстр. № 4037 від 02.09.2020), поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В., Івченком В.Є., Цимбалюком М.М.; про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо збільшення пенсійних виплат (реєстр. № 4037-1 від 22.09.2020), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В. та іншими народними депутатами України, і зазначає наступне.

Законопроектом за реєстр. № 4037 пропонується з 01 січня 2021 року розміри пенсійних виплат (в тому числі мінімальний розмір пенсії за віком, за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу), які призначаються відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», встановлювати в залежності від розміру фактичного прожиткового мінімуму, визначеного законом для непрацездатних громадян. Також пропонується забезпечити з 01 січня 2021 року виплату пенсій, з урахуванням норм цього Закону.

Альтернативний законопроект за реєстр. № 4037-1, на відміну від законопроекту за реєстр. № 4037, пропонує:

встановити мінімальний розмір пенсії за віком на рівні фактичного розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум», за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу. При цьому, передбачено встановлення зазначеного мінімального розміру пенсії за віком в законі про Державний бюджет України на відповідний рік;

враховувати при визначенні мінімального розміру пенсії за віком до страхового стажу період, за який проведено одноразову сплату єдиного внеску;

скасувати норму щодо встановлення мінімального розміру пенсії за віком у розмірі, пропорційному до наявного страхового стажу, виходячи з прожиткового мінімуму, після досягнення особою віку 65 років у разі відсутності необхідного стажу (у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу).

На думку авторів законопроектів, їх прийняття та реалізація сприятиме підвищенню соціальних стандартів та рівня забезпеченості пенсіонерів, які отримують мінімальну пенсію за віком.

Разом з тим, слід зауважити наступне.

При розгляді законодавчих ініціатив необхідно враховувати об’єктивну залежність підвищення розміру мінімальної пенсії від загального рівня доходів громадян та рівня мінімальної заробітної плати у країні. Рівень пенсійного забезпечення та наповнюваності бюджету Пенсійного фонду знаходиться у безпосередній залежності від рівня заробітних плат і сплачуваних з них страхових внесків. Саме розмір єдиного внеску забезпечує реалізацію прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, до яких відносяться пенсії за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника тощо. При цьому, мінімальний розмір єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування розраховується виходячи з розміру мінімальної заробітної плати.

Слід також зазначити, що згідно із статтею 5 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування одним із принципів державного соціального страхування громадян України є забезпечення рівня життя, не нижчого за прожитковий мінімум, встановлений законом, шляхом надання пенсій, інших видів соціальних виплат та допомоги, які є основним джерелом існування.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» базовим державним соціальним стандартом є прожитковий мінімум, встановлений законом, на основі якого визначаються державні соціальні гарантії та стандарти у сферах доходів населення, житлово-комунального, побутового, соціально-культурного обслуговування, охорони здоров’я та освіти.

При цьому, частина третя статті 4 Закону України «Про прожитковий мінімум» передбачає, що прожитковий мінімум на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення, щороку затверджується Верховною Радою України в законі про Державний бюджет України на відповідний рік.

Водночас, згідно із статтею 5 цього Закону Міністерство соціальної політики України щомісяця розраховує фактичний розмір прожиткового мінімуму на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення з метою спостереження за динамікою рівня життя в Україні на основі статистичних даних про рівень споживчих цін.

Отже, запропоновані у законопроектах положення є неоднозначними, допускають неузгодженості між нормативно-правовими актами.

Необхідно зазначити, що поза увагою авторів законопроектів залишилось питання встановлення мінімального розміру пенсії у зв'язку з втратою годувальника, яка на даний час призначається в розмірі: на одного непрацездатного члена сім'ї - 50 відсотків пенсії за віком померлого годувальника; на двох і більше непрацездатних членів сім'ї - 100 відсотків пенсії за віком. Також на рівні одного розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, залишається розмір пенсії у жінок, які призначили пенсію за віком достроково відповідно до пункту 7^2 розділу XV Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Крім того, запропоновані у законопроектах зміни порушують вимоги статті 27 Бюджетного кодексу України та статті 91 Регламенту Верховної Ради України в частині надання суб'єктом права законодавчої ініціативи фінансово-економічного обґрунтування, подання пропозицій змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету та терміну набрання чинності.

За висновками Міністерства фінансів України додаткові видатки на реалізацію законопроекту за реєстр. № 4037 становитимуть 100,3 млрд. грн. на рік, а додаткові видатки на реалізацію законопроекту за реєстр. № 4037-1 становитимуть 33,6 млрд. грн. на рік.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету прийняв рішення, що законопроекти мають вплив на показники бюджету (збільшують витрати державного бюджету, у тому числі для Пенсійного фонду України). У разі прийняття відповідних законів до 15 липня 2021 року вони мають вводитись в дію не раніше 1 січня 2022 року, а після 15 липня 2021 року - не раніше 1 січня 2023 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття).

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав положення законопроектів такими, що не

підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Міністерство фінансів України, Міністерство соціальної політики України, Пенсійний фонд України не підтримують законопроекти.

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України висловлює ряд зауважень до законопроекту за реєстр. № 4037, законопроект за реєстр. № 4037-1 у запропонованій редакції не підтримує.

Враховуючи викладене, Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив цей висновок і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України:

проекти законів України про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо збільшення пенсійних виплат (реєстр. № 4037 від 02.09.2020), поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В., Івченком В.Є., Цимбалюком М.М.; про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо збільшення пенсійних виплат (реєстр. № 4037-1 від 22.09.2020), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та, керуючись пунктом 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання від Комітету визначено Голову Комітету Третьякову Галину Миколаївну.

Голова Комітету **Г. Третьякова**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

ВИСНОВОК

щодо проекту закону України про внесення змін до Закону України "Про соціальні послуги" щодо розширення сфери надання соціальних послуг (реєстр. № 5821 від 23.07.2021)

Відповідно до статей 93, 108, 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув на своєму засіданні 09 лютого 2022 року (протокол № 101) проект закону України про внесення змін до Закону України "Про соціальні послуги" щодо розширення сфери надання соціальних послуг (реєстр. № 5821 від 23.07.2021), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В. та іншими народними депутатами України, а також висновки Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу та центральних органів виконавчої влади і зазначає наступне.

Законопроектом № 5821 пропонується встановити, що малозабезпечена особа – це особа, середньомісячний сукупний дохід якої за останніх шість календарних місяців, що передують місяцю звернення за наданням соціальних послуг, не перевищує чотирьох прожиткових мінімумів для відповідної категорії осіб.

Крім того, пропонується збільшити у 2 рази величини середньомісячного сукупного доходу, від яких залежить безоплатність та часткова оплатність наданих соціальних послуг.

На думку авторів законопроекту, його реалізація сприятиме охопленню соціальними послугами більшої чисельності громадян, які реально перебувають у складних життєвих обставинах, але у зв'язку із заниженням затвердженого рівня прожиткового мінімуму не підпадають під критерії малозабезпеченості та змушені самостійно оплачувати соціальні послуги.

Разом з тим, слід зауважити наступне.

Відповідно до вимог Бюджетного кодексу України, законів України «Про соціальні послуги» та «Про місцеве самоврядування в Україні» надання соціальних послуг здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів. Відповідно до статті 142 Конституції України витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою.

Зважаючи на це та у зв'язку з розширенням кола отримувачів соціальних послуг, реалізація положень законопроекту потребуватиме вишукання додаткових коштів з місцевих та Державного бюджетів.

У експертному висновку до законопроекту Міністерство фінансів України зазначає, що реалізація його положень буде мати вплив на видаткову частину бюджетів (що у разі прийняття не буде забезпечено фінансовими ресурсами), однак відсутність вихідних даних унеможливила проведення вартісної оцінки величини такого впливу.

В порушення вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту не надано належне фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджетів та/або джерел додаткових надходжень бюджетів для досягнення збалансованості бюджетів.

Крім того, термін набрання чинності законом, визначений у законопроекті, має узгоджуватися з положеннями частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України, що передбачає вимоги щодо введення в дію законів, що впливають на показники бюджетів (зменшують надходження бюджетів та/або збільшують витрати бюджетів).

Міністерство соціальної політики України підтримує законопроект за умови доопрацювання.

Міністерство фінансів України та Міністерство економіки України не підтримують прийняття законопроекту.

Міністерство юстиції України висловило зауваження та пропозиції до законопроекту.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету зазначає, що законопроект має вплив на показники бюджетів (призведе до збільшення видатків державного та місцевих бюджетів). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2022 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року – не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав положення законопроекту таким, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

За результатами розгляду та обговорення Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів **в и р і ш и в:**

1. Проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про соціальні послуги" щодо розширення сфери надання соціальних послуг (реєстр. № 5821 від 23.07.2021), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду в першому читанні повернути законопроект авторам на доопрацювання.

2. Доручити виступити на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання Голові Комітету Третьяковій Г.М.

Голова Комітету **Г.Третьякова**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону України
про внесення змін до деяких законів України щодо надання статусу учасників бойових дій та соціальних гарантій медичним працівникам, які безпосередньо залучалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України
(реєстр. № 6153)

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засідання 9 лютого 2022 року (протокол № 101), відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, розглянувши проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо надання статусу учасників бойових дій та соціальних гарантій медичним працівникам, які безпосередньо залучалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, (реєстр. № 6153 від 08.10.2021 р.), поданий народним депутатом України Василевською-Смаглюк О.М. та іншими народними депутатами України, а також висновки центральних органів виконавчої влади, повідомляє наступне.

Законопроектом за реєстр. № 6153 пропонується визначити учасниками бойових дій медичних працівників, які брали безпосередню участь та були залучені до проведення АТО/ООС, або вживали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях у період здійснення зазначених заходів, та не залучалися до надання проведення АТО/ООС відповідними наказами, а також надати цим особам пільги та соціальні гарантії.

Законопроект передбачає внесення відповідних змін до законів України, які регулюють надання соціальних гарантій учасникам бойових дій у відповідних сферах з метою узгодження їх положень з нормами статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Зокрема, законопроектом пропонується внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту», Земельного кодексу України, Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», Закону України «Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної

галузі та житлового будівництва», Закону України «Про судовий збір», Закону України «Про зайнятість населення».

У пояснювальній записці до законопроекту зазначається, що реалізація законопроекту потребує додаткових витрат з Державного бюджету України, обсяг яких, за даними авторів законопроекту, неможливо вирахувати у зв'язку з відсутністю у розпорядженні держави агрегованих даних щодо кількості осіб, які зможуть отримати статус учасника бойових дій внаслідок його прийняття.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює низку зауважень до законопроекту щодо техніко-юридичного доопрацювання, фінансово-економічного обґрунтування, а також нівелювання статусу учасника бойових дій.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету зазначає, що законопроект буде мати вплив на показники бюджетів.

Міністерство фінансів України не підтримує законопроект (реєстр. № 6153) та в експертному висновку до нього зазначає, що законопроектом розширюється коло осіб, які набудуть статусу учасника бойових дій та, відповідно, право на пільги, компенсації та державні гарантії. А також зауважує, що законопроект порушує статтю 91 Регламенту Верховної Ради України та не відповідає нормам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України, оскільки до нього не подано фінансово-економічного обґрунтування і пропозицій про зміни до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень для досягнення збалансованості бюджету. Таким чином, реалізація положень акту матиме вплив на показники державного бюджету.

Міністерство у справах ветеранів України не підтримує законопроект та зауважує про те, що реалізація законопроекту призведе до:

- соціальної несправедливості по відношенню до інших осіб, які брали участь або забезпечували проведення АТО/ООС (наприклад, особи, які втратили право отримання статусу УБД згідно з Законом України від 22.05.2018 №2443- VIII, працівники ремонтних підприємств, закладів обслуговування та інші), та які не мають права на такий статус;
- нівелювання статусу учасника бойових дій, саме як особи, яка брала участь у виконанні бойових завдань по захисту Батьківщини;
- додаткових витрат з державного бюджету України, обсяг яких, наразі, неможливо врахувати у зв’язку з відсутністю даних щодо кількості осіб, які зможуть отримати статус учасника бойових дій внаслідок прийняття цього законопроекту.

Міністерство соціальної політики України законопроект не підтримує та вважає, що його реалізація може призвести до неоднозначності застосування запропонованих норм. Та оскільки на сьогодні існує недостатність фінансових ресурсів для виконання у необхідному обсязі чинних норм законів України, питання розширення обсягу пільг має вирішуватись комплексно з урахуванням соціальної спрямованості політики Уряду та фінансових можливостей бюджету.

Міністерство оборони України не підтримує законопроект та надає до нього низку зауважень.

Міністерство юстиції України зауважує, що законопроект потребує редакційного доопрацювання.

Міністерство економіки України підтримує законодавчу ініціативу законопроекту.

Міністерство охорони здоров'я України та Служба безпеки України не мають зауважень та пропозицій до законопроекту.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує законопроект реєстр. № 6153.

Під час розгляду законопроекту на засіданні Комітету неодноразово було відзначено важливість та необхідність правового врегулювання статусу медичних працівників, які безпосередньо залучалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України та яких, за даними Міністерства охорони здоров'я, налічується близько 445 осіб. Водночас, при обговоренні законопроекту було звернено увагу, що вищезазначений законопроект призведе до дискримінації всіх інших осіб, які брали участь безпосередньо у захисті суверенітету та територіальної цілісності України.

Крім того, зазначалось, що необхідно зробити диференціацію між учасниками бойових дій та розробити нові законодавчі ініціативи, які передбачатимуть окремий новий статус для медичних працівників.

Враховуючи зазначене та результати обговорення законопроектів Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив цей висновок і рекомендує Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо надання статусу учасників бойових дій та соціальних гарантій медичним працівникам, які безпосередньо залучалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, (реєстр. № 6153 від 08.10.2021 р.), поданий народним депутатом України Василевською-Смаглюк О. М. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та, керуючись пунктом 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено Голову підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Остапенка А.Д.

Проект постанови Верховної Ради України додається.

Голова Комітету **Г. Третьякова**

Гуменюк Н.М., 255-41-91